

2.2.2 Hyvinvointipalvelut

Vastuhenkilö: Arto Sihvonen

Toiminnan kuvaus:

Hyvinvointipalvelujen toimiala vastaa hyvinvointipalvelujen kokonaisuudesta. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmä yhteensovittaa hyvinvointipalvelut-toimialan toimintaa. Hyvinvointipalvelujen hallinto sijaitsee Nurmes-talolla osoitteessa Kötsintie 2. Hyvinvointipalvelujen toimiala jakautuu viiteen tulosalueeseen, jotka ovat opetus- ja koulutuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, vapaa-aikapalvelut, kulttuuripalvelut ja hallinto.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Opetus- ja koulutuspalvelut -tulosalueen tulosyksiköitä ovat Kirkkokadun koulu, Porokylän koulu, Valtimon koulu, Nurmeksen lukio ja Ylä-Karjalan kansalaisopisto. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat tulosyksikköinä Rekulan, Porokylän, Niksulan, Hannilan ja Pikku-Kaarlen sekä Nurmesjärven päiväkodit. Vapaa-aikapalvelujen tulosyksiköt ovat nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Kulttuuripalveluissa on kolme tulosyksikköä: kulttuuritoimi, kirjastopalvelut ja museo. Museoita on kaksi: Kötsin museo ja Ikolan museo.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus on 17.8.2020 §139 ja 7.9.2020 §156 ja kaupunginvaltuusto 2.9.2020 §56 käsitellyt ja päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksesta. Ohjeistuksessa todetaan mm. seuraavaa: Hyvinvointilautakunnan ja kaupunkirakennelautakunnan sekä konsernin tytäryhtiöiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Vuotta 2025 koskevia tavoitteita uhkaavia riskejä on kirjattu talousarvion valmistelutekstin lisäksi tulosalueiden toimintakortteihin. Keskeisenä seikkana sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyen on huomioitava:

- 1. Tiedon luotettavuus ja täydellisyys:** toimialan johto ja esimiehet huolehtivat siitä, että heidän vastuualueellaan tuotetaan ja ylläpidetään luotettavia tietoja toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta.
- 2. Toimintaperiaatteiden, suunnitelmien, ohjeiden, lakien ja määräysten noudattaminen mm. virheiden ja väärinkäytösten ehkäisemiseksi:** toimialan johto ja esimiehet valvovat, että lakeja ja asetuksia sekä kaupungin päätöksiä, sääntöjä ja ohjeita noudatetaan.
- 3. Omaisuuden turvaaminen:** toimialan johto ja esimiehet valvovat, että resurssit turvataan mahdollisilta menetyksiltä, jotka aiheutuvat tuhlauksesta, väärinkäytöksestä, huonosta hoidosta, virheistä tai muusta sääntöjen vastaisesta toiminnasta.
- 4. Resurssien taloudellinen ja tarkoituksenmukainen käyttö:** toimialan johto ja esimiehet varmistavat, että kaupungin resursseja käytetään järkevästi ja taloudellisesti
- 5. Tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus:** toimialan johto ja esimiehet valvovat, että toiminta tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Toimialan johto ja esihenkilöt vastaavat siitä, että toimialan sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisella tavalla.

Jokainen esihenkilö vastaa siitä, että yksikön henkilöstön toimivalta ja vastuu on asianmukaisesti määritelty. Esihenkilön on varmistuttava siitä, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan. Esihenkilön on luotava edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tulostavoitteisiin pääsemiseen. Esihenkilön on varmistuttava siitä, että alaiset hallitsevat tehtävänsä edellyttämät osa-alueet lainsäädännöstä ja toimintaohjeista.

Esihenkilöiden on jatkuvasti seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja raportoitava niistä, mikäli havaitaan lainsäädännön, toimintaohjeiden tai toimielinten päätösten vastaista taikka muutoin virheellistä, tehotonta tai epätaloudellista toimintaa.

Toimialan riskienhallinta

Toimielimien ja vastualueiden esihenkilöt vastaavat oman alueensa riskienhallinnan käytännön toteutuksesta ja sen ohjeistamisesta. Riskienhallintaprosessi perustuu - riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen, - riskin toteutumisen vaikutusarviointiin (merkittävyyteen) ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen, - mahdollisuuteen hallita riskiä eri menetelmillä (valvonta) sekä - riskeistä raportoimiseen ja riskien seurantaan. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Hyvinvointipalveluiden tehtävä on turvata toimialan palveluiden tarjonta asukkailleen. Erilaiset häiriöt ja vahingon mahdollisuudet, jotka aiheutuvat monista tekijöistä, saattavat vaarantaa palveluiden tuottamisen. Riskejä sisältyy turvallisuuteen, talouteen, tietoliikenteen toimivuuteen, palvelujen laatuun, henkilöstön osaamiseen, hyvinvointiin, rekrytointiin ja kiinteistöihin.

Tavoitteita uhkaavia riskejä on ensin arvioitu yleisellä tasolla ja jäljempänä tulosalueittain:

Kunnan taloustilanteen merkittävä heikkeneminen vuosina 2024–2026.

- on todennäköinen ja vaikutus on merkittävä

Rakennuksiin ja kiinteistöön kohdistuvat riskit ja uhkat, jotka saattavat johtaa rakennusten tai sen osien sulkemiseen mm. tulipalon, vesivahingon tai ilkvallan seurauksena.

- ei kovin todennäköinen, mutta vaikutukset olisivat merkittävät.

Ulkopuolinen uhka henkilön tai lähistöllä tapahtuneen suuronnettomuuden johdosta.

- ulkopuoliseen uhkaan on varauduttava päivittäin
- uhka ei ole kovin todennäköinen, mutta vaikutukset olisivat merkittävät
- varautumissuunnitelma on laadittu kevään 2024 aikana koko toimialalle

Epidemian tai pandemian uusi aalto ja laajeneminen paikallisella tasolla ja sen kautta muodostuva henkinen kuormittavuus sekä mahdolliset tilojen sulkemiset, henkilökunnan sairauspoissaolot ja sijaistarpeen huomattava kasvu.

- laajamittaisen epidemian riski on kasvanut syksyn 2025 aikana

Henkilöstöpula (kelpoisuuden puuttuminen) erityisesti varhaiskasvatus- ja opetus- ja koulutuspalveluissa

- on edelleen todennäköinen

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen ja kunnallisen opetushenkilöstön uusi työehtosopimus vuosille 2025–2028

- talouteen vaikuttava riski, koska uuden sopimuskauden palkkataso on noussut merkittävästi.

Ulkoinen ja sisäinen	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	Tot. 2025	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	588 646	0	588 646	596 790	8 144	101,38 %
Myyntituotot	142 350	0	142 350	147 857	5 507	103,87 %
Maksutuotot	178 100	0	178 100	232 787	54 687	130,71 %
Tuet ja avustukset	210 296	0	210 296	148 439	-61 857	70,59 %
Muut toimintatuotot	57 900	0	57 900	67 708	9 808	116,94 %
Toimintakulut	-22 916 686	-500 000	-23 416 686	-22 169 563	1 247 123	94,67 %
Henkilöstökulut	-13 137 145	-171 000	-13 308 145	-12 643 985	664 160	95,01 %
Palvelujen ostot	-4 601 437	0	-4 601 437	-4 553 102	48 335	98,95 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-471 693	0	-471 693	-434 638	37 055	92,14 %
Avustukset	-479 000	-329 000	-808 000	-319 743	488 257	39,57 %
Muut toimintakulut	-4 227 411	0	-4 227 411	-4 218 095	9 316	99,78 %
TOIMINTAKATE	-22 328 040	-500 000	-22 828 040	-21 572 772	1 255 268	94,50 %

Ulkoiset/Sisäiset	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	Tot. 2025	Poikkeama	Tot. %
Ulkoinen						
Toimintatuotot	588 646	0	588 646	588 047	-599	99,90 %
Toimintakulut	-17 721 108	-500 000	-18 221 108	-17 003 158	1 217 950	93,32 %
TOIMINTAKATE	-17 132 462	-500 000	-17 632 462	-16 415 111	1 217 351	93,10 %
Sisäinen						
Toimintatuotot	0	0	0	8 743	8 743	0,00 %
Toimintakulut	-5 195 578	0	-5 195 578	-5 166 405	29 173	99,44 %
TOIMINTAKATE	-5 195 578	0	-5 195 578	-5 157 661	37 917	99,27 %

2.2.2.1 Hyvinvointipalveluiden hallinto

Vastuuhenkilö: Arto Sihvonen

Ulkoinen ja sisäinen	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	Tot. 2025	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	7 150	0	7 150	34 732	27 582	485,77 %
Toimintakulut	-255 708	-171 000	-426 708	-402 252	24 456	94,27 %
TOIMINTAKATE	-248 558	-171 000	-419 558	-367 519	52 039	87,60 %
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN TULOS	-248 558	-171 000	-419 558	-367 535	52 023	87,60 %

Toimintakatsaus 1–12/2025

Hyvinvointipalveluiden hallinnon henkilöstöön kuuluivat vuoden 2025 aikana hyvinvointijohtaja/sivistysjohtaja, hallintosihteeri, talous- ja henkilöstösihteeri sekä hyvinvointipäällikkö 8.10.2025 alkaen. Toimialan johtaja ja virkanimike vaihtuivat raportointivuoden aikana. Hyvinvointijohtaja Petri Moilanen hoiti virkaansa käytännössä 31.3. saakka. Tämän jälkeen Marjo Säkkinen toimi vs. hyvinvointijohtajana 1.4.-31.5., virkanimikkeen muututtua vs. sivistysjohtajana 1.6.-8.9. ja vt. sivistysjohtajana 9.9.-31.9. Arto Sihvonen aloitti sivistysjohtajan virassa 1.10.2025.

Hyvinvointipalveluiden hallintoon ei asetettu toiminnallisia tavoitteita vuodelle 2025.

2.2.2.2 Opetus- ja koulutuspalvelut

Vastuhenkilö: Arto Sihvonen

Toiminnan kuvaus:

Opetus- ja koulutuspalvelujen tavoitteet määritellään velvoittavasti valtakunnallisissa opetussuunnitelmien perusteissa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta. Paikallistasolla koulujen toimintaa ohjaa tavoitteineen kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä koulukohtaiset lukuvuosi-suunnitelmat. Lisäksi toiminnan perustana on perusopetus - ja lukiolait.

Opetus - ja koulutuspalvelut muodostuvat perus- ja lukio-opetuksen järjestämisestä sekä nuorisotyön ostopalvelutoiminnan koordinoinnista. Varsinaisen nuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan palvelut ostettiin Hyvärilä oy:ltä. Perusopetuksen oppilasmäärä oli 20.9. tilastointipäivän mukaisesti 732 oppilasta, josta esioppilaita 46. Perusopetusta annetaan Porokylän (vuosiluokat 1–6), Kirkkokadun (vuosiluokat 1–9) ja Valtimon (vuosiluokat 1–9) kouluissa sekä lukio-opetusta Nurmeksen lukiossa. Esiopetus järjestetään varhaiskasvatyksiköissä. Lukio sijaitsee yhteisellä Kampus-alueella Pohjois-Karjalan koulutuskunta-yhtymän omistaman Nurmeksen ammattiopiston kanssa. Nurmeksen lukiossa opiskelee 97 opiskelijaa. Kansalaisopiston toiminta siirtyi raportointivuoden aikana kulttuurin tulosalueelle.

Raportointivuoden aikana toteutettiin perusopetuksessa suuri valtakunnallinen oppimisen tuen periaatteiden uudistus. Peruskoulun lainsäädäntöön ja valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin vaikuttanut uudistus otettiin käyttöön 1.8.2025. Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta hyväksyi muutokset kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan 25.11.2025.

Talousarviovuoden yleiset tavoitteet

Opetuksen ja koulutuksen yleistavoitteena on tukea oppilaiden ja opiskelijoiden kasvua tasapainoisiksi, terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Lisäksi tavoitteena on fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin, vastuullisuus ja yhteistyökyky, suvaitsevaisuus ja luottamus sekä kestävän kehityksen edistäminen. Toiminnan tavoitteita ohjaa opetussuunnitelman perusteet, joiden keskeisiä painopistealueita ovat:

- ajattelu ja oppimaan oppiminen
- itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- monilukutaito
- tieto- ja viestintäteknologian osaaminen
- työelämätaidot ja yrittäjäyys
- osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän kehityksen rakentaminen

Ulkoinen ja sisäinen	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	Tot. 2025	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	363 096	0	363 096	332 350	-30 746	91,53 %
Toimintakulut	-13 220 780	0	-13 220 780	-13 030 511	190 269	98,56 %
TOIMINTAKATE	-12 857 684	0	-12 857 684	-12 698 160	159 524	98,76 %
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	-42 322	-42 322	0,00 %
TILIKAUDEN TULOS	-12 857 684	0	-12 857 684	-12 740 511	117 173	99,09 %

Toimintakatsaus 1–12/2025

Raportointivuoden aikana toteutettiin perusopetuksessa suuri valtakunnallinen oppimisen tuen periaatteiden uudistus. Peruskoulun lainsäädäntöön ja valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin vaikuttanut uudistus otettiin käyttöön 1.8.2025. Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta hyväksyi muutokset kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan 25.11.2025.

Muutos työllisti koulujen henkilöstöä paikallisen opetussuunnitelman laatimisen ohella myös käytännön työssä uusien käsitteiden ja toimintamallien käyttöönoton muodossa.

Nurmeksen lukio jatkoi keväällä 2024 tehtyä sopimusta Finest Futuren kanssa. Kansainväliset nuoret ovat joko kotimaassaan tai Suomessa opiskelleet Suomen kieltä tasolle B1.1. ja heidän opetus lukioissa tapahtuu Suomeksi. Tämä erinomainen toimintamalli motivoituneiden kansainvälisten osajien saamiseksi maahamme tulee valtioneuvoston päätösten myötä loppumaan, sillä ETA- ja EU-maiden ulkopuolisille opiskelijoille on tulossa lukukausimaksu 1.8.2026 alkaen. Suomi on ainut maa Euroopassa, joka kohtelee tällä tavalla kotimaan kielellä opiskelevia nuoria. Päätöksen vaikutus on pienten lukiodien verkostossa dramaattinen.

Tammikuussa 2025 aloitti kolme kansainvälistä nuorta lukiossamme, näistä yksi palasi takaisin kotimaahansa toukokuussa. Kevätlukukauden aikana opiskelu painottui Suomen kieleen ja rinnalla oli muutamia opintojaksoja lukio-opintoja. Syksyllä 2025 nämä nuoret aloittivat opiskelu normaaliin tapaan, pienemmällä tuella S2-kieleen. Opinnot heillä ovat edenneet normaaliin tapaan.

Nurmeksen lukio järjestää lukio-opetusta ammattiopiston opiskelijoille Nurmeksen ja Valtimon koulutusyksiköistä ns. samanaikaisopetuksena. Valtimon nuorilla on tämän lisäksi mm. verkko-opiskelua. Ylioppilastutkinnon saa kahdentutkinnon opiskelijoista vuosittain valmiiksi keskimäärin 1-2 nuorta. Sopimus yhteistyöstä Koulutuskuntayhtymän kanssa on tarkoitus päivittää ja toiveena on yhdenmukaiset toimintamallit koko maakunnan alueella.

Nurmeksen lukio tekee tarvittaessa yhteistyötä naapurilukiodien kanssa. Lyhyiden kielten (kiina, italia, ranska, espanja, japani ja saksa) kurssit hankitaan ostopalveluna Tutor-houselta. Näin voimme tarjota todella monipuolisesti eri kielten opintoja sekä täydentää niitä opintojaksoja, joita meillä ei syystä tai toisesta tarjota. Keväällä 2025 emme saaneet lukioon ruotsin opettajan sijaista, tämäkin kieli opetettiin Tutor-housen kautta.

Lukio on jatkanut Erasmus-projekteja sekä ryhmävaihtoina että syksyn 2025 aikana myös opiskelijoiden pitkäkestoisina vaihtoina. Kaksi ensimmäisen vuosiluokan opiskelijamme on vaihdossa Italiassa ja vastaavasti Nurmeksessa oli kaksi italialainen nuorta syyslukukaudella 2025.

Koulujen hallinnossa tapahtui muutoksia raportointivuoden aikana. Juha Partanen aloitti Porokylän koulun rehtorina 1.8. alkaen, ja Johanna Nevalainen Kirkkokadun koulun rehtorina 1.10. alkaen.

Oppilasmäärät pysyivät esiopetusta lukuunottamatta suurinpiirtein edellisen vuoden tasolla. Lukiossa opiskelijoiden määrä oli v. 2024 98 ja raportointivuoden tilastointipäivänä 97. Perusopetuksessa vastaavat luvut olivat 1-9 -vuosiluokilla 690 ja 686, mutta esiopetuksessa oppilasmäärä laski 73:sta 46:een.

NURMEKSEN KAUPUNKI																		
Hyvinvointipalvelut																		
20.9.2025																		
KOULULAITOKSEN OPPILAAT																		
EE= varhennettu esiopetus																		
E = esiopetus																		
AL=aikuislukio																		
Koulu	Oppilasmäärät luokittain															Opp. yht Kaikki		
	EE	E	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	VA	I	II	III		IV	AL
Porokylän koulu			36	31	38	37	37	32										211
-lisäksi pienluokat			3	5	1	3	2	3										17
-lisäksi valmistava opetus																		
Porokylän koulu yht.			39	36	39	40	39	35										228
Kirkkokadun koulu			18	15	11	18	16	27	59	60	58							282
-lisäksi pienluokat			2	2	5	2	2	1	5		6							25
-lisäksi valmistava opetus												13						13
Kirkkokadun koulu yht.			20	17	16	20	18	28	64	60	64	13						320
Valtimon koulu			11	11	8	8	17	13	18	17	14							117
-lisäksi pienluokat			1		1	2	2	7	1	4	3							21
-lisäksi valmistava opetus																		
Valtimon koulu yht.			12	11	9	10	19	20	19	21	17							138
Peruskoulut yht.			71	64	64	70	76	83	83	81	81	13						686
Nurmeksen lukio													35	31	31			97
Esiopetus tapahtuu varhaiskasvatuksen yksiköissä:																		
Hannilan päiväkot		10																10
Pikku-Kaarlen päiväkot		13																13
Porokylän päiväkot		15																15
Rekulan päiväkot																		
Niksulan päiväkot		8																8
Päiväkodit yht.		46																46
KAIKKI YHT.		46	71	64	64	70	76	83	83	81	81	13	35	31	31			829

Tulosalueen talous toteutui pääosin talousarvion mukaisena. Sitovuustaso oli tulosalueen toimintakate, ja toimintakatteen toteumaprosentti oli 98,8. Tulosalueen toimintatuotot toteutuivat 30 746 € talousarviota pienempinä, ja toimintakulut 190 269 € talousarviota pienempinä. Toimintakulujen osalta henkilöstökulut jäivät 216 283 € budjetoidun alle, ja vastaavasti palveluiden ostot toteutuivat 51 980 € talousarviota suurempina.

Koulunkäynninohjaajista 12 sijoittui Kirkkokadun kouluun, 11 Porokylän kouluun ja 7,5 Valtimon kouluun. Opettajien lukumäärään sisältyy neljä rehtoria. Perusopetuksessa työskenteli yhteensä 21 lehtoria, 16 erityisluokanopettajaa ja erityisopettajaa sekä kahdeksan päätoimista tuntiopettajaa. Pelkästään lukiossa työskentelevien lehtoreiden määrä oli neljä, ja lukiossa työskenteli lisäksi yksi sivutoiminen tuntiopettaja. Tämän lisäksi lukiossa antoi opetusta 10 yläkoulun kanssa yhteistä lehtoria.

Henkilöstöresurssit (HTV)	TP2024	TA2025	TP2025
Määräaikainen			
Koulunkäynninohjaaja			30,5
Vakinainen			
Perusopetuksen opettajat			74
Lukion opettajat			9

Tavoitteet	
Hyvinvointi	
Tavoite: Paikalliseen opetussuunnitelman laadinta ja toimeenpano koskien oppimisen tukeen liittyvistä muutoksista 1.8.2025 alkaen	Osittain toteutunut
Toteuma 31.12.	Perusopetus: opetussuunnitelman päivitys toteutuu maakunnallisen yhteistyön tuella alkaen syksystä 2025. Lukio: lops-muutos hyväksytty lautakunnassa 12.6.2025. Lukio: muutokset opetussuunnitelmaan on tehty ja hyväksytty kesäkuun hyvinvointilautakunnassa.
	Perusopetuksen ops- päivitys hyväksyttiin hyvinvointi- ja sivistyslautakunnassa 25.11.2025 Esiopetuksen opetussuunnitelman päivitys hyväksyttiin hyvinvointilautakunnassa 12.6.2025
Arviointi 30.6	Perusopetus: opetussuunnitelman päivitys toteutuu maakunnallisen yhteistyön tuella alkaen syksystä 2025. Lukio: lops-muutos hyväksytty lautakunnassa 12.6.2025. Lukio: muutokset opetussuunnitelmaan on tehty ja hyväksytty kesäkuun hyvinvointilautakunnassa.
Vastuu	Perusopetus
Tavoite: Perusopetuksen tuntijaon muutosten kohdentaminen luokka-asteille opetus- ja kulttuuriministeriön hallitusohjelmakortin mukaan kevään 2025 aikana	Toteutunut
Toteuma 31.12.	Perusopetuksen tuntijaon muutokset on kohdennettu luokka-asteille.
Arviointi 30.6	Perusopetuksen tuntijaon muutokset on kohdennettu luokka-asteille.
Vastuu	Perusopetus
Tavoite: Perusopetuksen päättävästä ikäluokasta 100 % saa päättötodistuksen lukuvuoden lopussa	Osittain toteutunut
Toteuma 31.12.	Valtimon koulussa päättötodistuksen sai 100 % ja Kirkkokadun koulussa 97 % perusopetuksen päättävästä ikäluokasta
Arviointi 30.6	Valtimon koulussa päättötodistuksen sai 100 % ja Kirkkokadun koulussa 97 % perusopetuksen päättävästä ikäluokasta
Vastuu	Perusopetus
Tavoite: Perusopetuksen valmistavan opetuksen ryhmästä vähintään 70 % on integroitu perusopetuksen ryhmiin	Toteutunut
Toteuma 31.12.	Valmistavaa opetusta järjestettiin lukuvuonna 2024 - 2025 Kirkkokadun yhtenäiskoulussa. Ryhmästä 100 % integroitiin perusopetuksen ryhmiin tai siirtyi toiseen kouluun.
Arviointi 30.6	Valmistavaa opetusta järjestettiin lukuvuonna 2024 - 2025 Kirkkokadun yhtenäiskoulussa. Ryhmästä 100 % integroitiin perusopetuksen ryhmiin tai siirtyi toiseen kouluun.
Vastuu	Perusopetus
Elinvoima	
Tavoite: Laaditaan kevään 2025 aikana perusopetuksen resurssikartoitus (talousanalyysi, henkilötyövuodet, vakanssitiedot, tuottavuuspotentiaali)	Toteutunut
Toteuma 31.12.	Resurssikartoitus on valmistunut Vertikal Oy:n tekemänä
Arviointi 30.6	Resurssikartoitus on valmistunut Vertikal Oy:n tekemänä.
Vastuu	Perusopetus
Imago	
Tavoite: Opettajien kelpoisuusaste vähintään 95 %	Osittain toteutunut
Toteuma 31.12.	Koko vuoden keskiarvo : 86,5 %:lla lukion ja peruskoulun opettajista on kelpoisuus hoitamaansa virkaan.

Arviointi 30.6	Lukio: kelpoisia opettajia 94 %. Kirkkokadun koulu: kelpoisia opettajia 93 %. Porokylän koulu: kelpoisia opettajia 77 %. Valtimon koulu: kelpoisia opettajia 85 %. Keskiarvo: 89 %
Vastuu	Koulutuspalvelut

2.2.2.3 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuhenkilö: Tarja Lipponen

Toiminnan kuvaus:

Varhaiskasvatuspalvelujen ja esiopetuksen tarjoaminen nurmekselaisille lapsiperheille. Nurmeksessa on kuusi päiväkotia: Pikku-Kaarlen, Hannilan, Rekulan, Porokylän, Niksulan ja Nurmesjärven päiväkodit. Perhepäivähoitajia on työsuhteessa tällä hetkellä 8, kolme työparia sekä yksi varahenkilö. Tarpeen mukaan palkataan uusia määräaikaista perhepäivähoitajia. Päiväkodeissa työskentelee 69 työntekijää. Päiväkodeissa toimii koko - ja osapäivähoito sekä esiopetus. Varhaiskasvatuksen hallinnossa työskentelee kokopäiväisesti 7 henkilöä.

Varhaiskasvatuksessa on runsaasti määräaikaista sekä sijaisena työskentelevää henkilöstöä, koska päteviä varhaiskasvatuksen opettajia on ollut vaikeaa saada.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Varhaiskasvatuksen osalta keskeinen toiminnan tavoitteita sekä esiopetuksen pedagogisia tavoitteita uhkaava riski on mahdollisen pandemian voimistuminen ja esiintyminen varhaiskasvatusyksiköissä sekä hoitopaikkojen riittävyys:

* sijaisten saaminen erityisesti tilanteissa, jossa varhaiskasvatus joudutaan järjestämään poikkeustilanteessa ja poikkeusoloissa, on erittäin haasteellinen

* oman toimen ohella ja oman toimen ulkopuolella tehtävien töiden merkittävä kasvu

* riskinä on myös mahdollisista poikkeusjärjestelyistä aiheutuva henkilöstön ja lasten vanhempien kuormittuvuus ja stressitekijät

* varhaiskasvatuksen maksutuottojen toteutumiseen kohdistuu toimintakaudella epävarmuustekijöitä johtuen valtakunnallisesta linjauksesta, jolla nostettiin tulorajoja, jonka pohjalta päivähoitomaksut määräytyvät (maksutuotot pienenevät)

* varhaiskasvatustarpeen ennakointi koko toimintakaudelle

* kelpoisuuden omaavan henkilöstö saaminen vakinaisiin ja määräaikaisiin virka/työsuhteisiin

* kelpoisuuden omaavaa henkilöstöä ei saada erityisesti tilanteissa, jossa hoitopaikkojen kysyntä ylittää vapaana olevien hoitopaikkojen määrän

* pysyvä henkilöstöpula

Varhaiskasvatuksen osalta ei budjettia laadittaessa ole näköpiirissä fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Ulkoinen ja sisäinen	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	Tot. 2025	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	101 800	0	101 800	127 901	26 101	125,64 %
Toimintakulut	-6 751 472	0	-6 751 472	-6 238 311	513 161	92,40 %
TOIMINTAKATE	-6 649 672	0	-6 649 672	-6 110 410	539 262	91,89 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-39 800	0	-39 800	-8 550	31 250	21,48 %
TILIKAUDEN TULOS	-6 689 472	0	-6 689 472	-6 118 960	570 511	91,47 %

Toimintakatsaus 1–12/2025

Tavoitteet					
Hyvinvointi					
Tavoite: Lähiympäristön, metsän, hyödyntäminen varhaiskasvatuksen oppimisympäristönä. Toiminnassa huomioidaan kestävä kehityksen näkökulma. Tavoitteena on, että jokaisessa varhaiskasvatusyksikössä on yksi Suomen ladun metsämörri-ohjaaja koulutuksen käynyt henkilö. Laatutunnuksen voi hakea, kun toiminta on ollut käynnissä vuoden.					Toteutunut
Toimenpiteet	Lähiympäristön hyödyntäminen varhaiskasvatuksen oppimisen ympäristönä.				
Toteuma 31.12.	Lähiympäristöä ja läheisiä metsiä hyödynnetään hyvin varhaiskasvatusryhmissä. 21 varhaiskasvatuksen työntekijää on suorittanut Suomen Ladun järjestämän Metsämörri -koulutuksen. Rekulan päiväkodin metsäryhmä on saanut Metsämörriin laatutunnuksen.				
Arviointi 30.6	Lähiympäristöä ja läheisiä metsiä hyödynnetään hyvin varhaiskasvatusryhmissä. Laatutunnusta haetaan loppuvuodesta ja henkilöstöä koulutetaan määrärahojen puitteissa.				
Vastuu	Varhaiskasvatuksen tulosalue				
Tavoite: Varhaiskasvatuksen lapsiryhmissä pyritään liikkumaan varhaiskasvatuksen suositusten mukaisesti.					Toteutunut
Toimenpiteet	Varhaiskasvatuksen lapsiryhmän liikkuminen				
Toteuma 31.12.	Toteutunut. Henkilöstöä on koulutettu Pohjois-Karjalan liikunta ry:n ohjaamalla alle kouluikäisten liikuntakoulutuksella. Niksulan päiväkodissa on käytössä liikkuva päiväkot.				
Arviointi 30.6	Toteutunut. Henkilöstöä on koulutettu Pohjois-Karjalan liikunta ry:n ohjaamalla alle kouluikäisten liikuntakoulutuksella. Niksulan päiväkodissa on käytössä liikkuva päiväkot.				
Vastuu	Varhaiskasvatuksen tulosalue				
Tavoite: Metsä-/luontopäiväkodin toiminnan vakiinnuttaminen ja toimintamallin kehittäminen.					Toteutunut
Toimenpiteet	Metsäpäiväkotiryhmän toiminnan vakiinnuttaminen.				
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma 31.12	Toteuma
Uusi mittari		0	1	0	
Toteuma 31.12.	Toteutunut, kota valmistui Rekulan päiväkodin lähelle elokuun 2025 aikana. Kota on lapsiryhmän käytössä ja metsäryhmän toinen toimintakausi on menossa. Ryhmään haetaan lapsia vuosittain.				
Arviointi 30.6	Toteutunut, kota valmistuu Rekulan päiväkodin lähelle elokuun 2025 aikana.				
Vastuu	Varhaiskasvatuksen tulosalue				
Elinvoima					
Tavoite: Laaditaan kevään 2025 aikana varhaiskasvatuksen resurssikartoitus (talousanalyysi, henkilötyövuodet, vakanssitiedot, tuottavuuspotentiaali)					Toteutunut
Toimenpiteet	Keväällä 2025 varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kartoitus				
Toteuma 31.12.	Vertikal Oy on laatinut varhaiskasvatuksen resurssikartoituksen keväällä 2025. Keväällä 2025 varhaiskasvatuksen hallinto kartoitti esiopetus- ja varhaiskasvatushakemusten määrän suhteessa esiopetus ja varhaiskasvatuspaikkoihin. Määrä vaikutti siihen, että esiopetusta järjestettiin vain kolmessa päiväkodissa ja henkilöstömitoitus muutettiin vastaamaan palvelun tarvetta.				
Arviointi 30.6	Vertikal Oy on laatinut varhaiskasvatuksen resurssikartoituksen keväällä 2025.				
Vastuu	Varhaiskasvatuksen tulosalue				

2.2.2.4 Kulttuuripalvelut

Vastuhenkilö: Marjo Säkkinen

Toiminnan kuvaus:

Kulttuuri-, kirjasto- ja museopalvelut muodostavat kulttuuripalvelujen tulosalueen. Kulttuuripalvelut luovat mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen sekä järjestävät tapahtumia, näyttelyitä ja muita kulttuuritilaisuuksia.

Nurmeksen kaupunginkirjasto palvelee Nurmes-talossa, Valtimon lähikirjastossa ja kirjastoautossa. Henkilöstöön kuuluvat kirjastonjohtaja, kaksi kirjastonhoitajaa, kaksi kirjastovirkailijaa ja yksi kirjastovirkailija-autonkuljettaja.

Kulttuurityön henkilökuntaan kuuluvat kulttuuripäällikkö ja kaksi esitysteknikkoa. Kulttuurityö keskittyy erityisesti Nurmes-talon Hannikaisen salin ja galleria Tykon toimintaan.

Nurmeksen museo palvelee kahdessa toimipaikassa. Kötsin museo toimii Nurmes-talossa. Ikolassa toimivat ulkomuseoalue, toimisto, konservointi- ja säilytystilat sekä pirtti, joka toimii myös kokous- ja juhlatilana. Henkilökuntaan kuuluvat museonjohtaja, museoamanuenssi ja museomestari.

Tulosalueen riskienhallinta

1. Ongelmat henkilöstön saatavuudessa

Rekrytointiongelmat aiheuttavat henkilöstön kuormittumista, kun yksiköissä on vajausta työntekijöiden määrässä.

2. Niukka henkilöstömitoitus

Yksiköiden henkilöstömitoitukset ovat niin pienet, että yhdenkin henkilön pitempi poissaolo aiheuttaa ongelmia.

3. Suuret muutokset käyttötalouden määrärahoissa

Määrärahojen leikkaaminen vaikuttaa omaan ja paikkakunnan yhdistysten toimintaan.

4. Ongelmat toimitiloissa

Toimitiloissa ilmenevät puutteet ja vauriot vaativat nopeaa reagointia, joka ei aina toteudu.

Ulkoinen ja sisäinen	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	Tot. 2025	Poikkeama	Tot. %
Toimintatuotot	29 200	0	29 200	55 012	25 812	188,40 %
Toimintakulut	-1 956 424	-154 000	-2 110 424	-1 805 905	304 520	85,57 %
TOIMINTAKATE	-1 927 224	-154 000	-2 081 224	-1 750 892	330 332	84,13 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-155 200	0	-155 200	-153 347	1 853	98,81 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 082 424	-154 000	-2 236 424	-1 904 255	332 169	85,15 %

Toimintakatsaus 1–12/2025

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuri-, kirjasto- ja museopalvelut muodostavat kulttuuripalvelujen tulosalueen. Kulttuuripalvelut luovat mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen sekä järjestävät tapahtumia, näyttelyitä ja muita kulttuuritilaisuuksia.

Nurmeksen kaupunginkirjasto palvelee Nurmes-talossa, Valtimon lähikirjastossa ja kirjastoautossa. Henkilöstöön kuuluvat kirjastonjohtaja, kaksi kirjastonhoitajaa, kaksi kirjastovirkailijaa ja yksi kirjastovirkailija-autonkuljettaja.

Kulttuurityön henkilökuntaan kuuluvat kulttuuripäällikkö ja kaksi esitysteknikkoa. Yhteisökoordinaattorin tehtävä lakkautettiin vuonna 2025. Kulttuurityö keskittyy erityisesti Nurmes-talon Hannikaisen salin ja galleria Tykon toimintaan.

Nurmeksen museo palvelee kahdessa toimipaikassa. Kötsin museo toimii Nurmes-talossa. Ikolassa toimivat ulkomuseoalue, toimisto, konservointi- ja säilytystilat sekä pirtti, joka toimii myös kokous- ja juhlatilana. Henkilökuntaan kuuluvat museonjohtaja, museoamanuenssi ja museomestari.

Kirjastopalvelut

Vuonna 2025 (2024) pääkirjaston lainausmäärä oli 86 816 (103 983) ja Valtimon lähikirjaston 22 961 (22 668) lainaa. Pääkirjaston kävijämäärä oli 42 414 (47 599) ja Valtimon lähikirjaston 11 432 (11 347) kävijää. Kirjastoauto Ilonasta tehtiin 17 408 (7 742) lainaa, ja kävijöitä oli 20 335 (3 708).

Talouden sopeuttamisen toimenpiteinä toteutetut kahden työntekijän irtisanomiset astuivat voimaan tammikuussa, jolloin palvelutasoa jouduttiin laskemaan. Pääkirjaston aukioloaikoja supistettiin arkisin 45 viikkotunnista 25 viikkotuntiin ja lauantaiaukioloista luovuttiin. Valtimon lähikirjaston viikoittaista aukioloa supistettiin 31 tunnista 19 tuntiin. Lisäksi vähennettiin Nurmeksen kaupunginkirjaston työpanosta Vaara-kirjastojen yhteistyössä ja supistettiin hakeutuviin kirjastopalveluihin kuuluvaa kotipalvelua.

Pääkirjastossa työskentelivät kirjastonjohtaja, kirjastonhoitaja ja kaksi kirjastovirkailijaa. Valtimon lähikirjastossa työskenteli yksi kirjastonhoitaja, ja kirjastoautossa yksi kirjastoautonkuljettaja-kirjastovirkailija. Kirjastonjohtaja sai elokuussa hoidettavakseen erillistehtävänä myös Ylä-Karjalan kansalaisopiston rehtorin tehtävät.

Hakeutuvien kirjastopalveluiden kotipalvelua tarjottiin neljälle (6) henkilölle, jotka eivät iän tai sairauden takia päässeet itse kirjastoon. Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen oppilaille ja opiskelijoille järjestettiin yhteensä 26 tilaisuutta kirjastonkäytöstä ja kirjallisuudesta. Aikuisille tai kaikenikäisille suunnattuja tilaisuuksia kirjasto järjesti 11 kpl. Muut toimijat järjestivät kirjastossa kuusi tapahtumaa, minkä lisäksi kirjastossa kokoontui läpi vuoden kaksi harrastusryhmää.

Kansallisen e-kirjastopalvelun oli ottanut käyttöön vuoden loppuun mennessä 3 449 asukasta, eli 38,4% kuntalaisista.

Hyvinvointilautakunta päätti toukokuussa omatoimikirjaston perustamisesta pääkirjastoon. Nurmes-taloa ja pääkirjastoa valmisteltiin omatoimiasiointia varten loppuvuoden ajan. Kirjastossa tehtiin pienimuotoisia rakennustöitä, lisättiin opasteita ja valvontakameroita sekä asennettiin kulkujärjestelmä. Valmistelut saatiin tehtyä tavoitteen mukaisesti vuoden loppuun mennessä, ja omatoimikirjastotoiminnan käynnistäminen jäi tehtäväksi alkuvuodesta 2026.

Kulttuurityö

Kulttuuritilaisuuksien kokonaiskävijämäärä oli 3 873 (5 512) ja tilaisuuksien kokonaismäärä 57 (62) kappaletta. Galleria Tykossa järjestettiin yhdeksän (kahdeksan) näyttelyä, joissa oli yhteensä 29 010 (27 360) kävijää.

Toiminta- ja kohdeavustuksia myönnettiin yhteensä 80 700 (50 000) euroa. Toiminta-avustuksia kulttuuritoimintaan myönnettiin yhteensä 46 000 (8 500) euroa ja kohdeavustuksia yhteensä 24 700 (31 500) euroa. Tähän lukuun sisältyvät Nurmeksen kesämusiikin ja kesäakatemian sekä Vanhan Kauppalan avoimien ovien järjestämiseen helmikuussa myönnetyt avustukset 20 000 ja 5 000 euroa. Avustusten saajia oli 26 (26) kappaletta, joista 18 (18) yhteisöjä ja loput 8 (8) yrittäjiä tai yksityishenkilöitä. Avustuksia ennalta ehkäisevään toimintaan myönnettiin yhteensä 10 000 (4 000) euroa, joista toiminta-avustuksia 9 000 (4 000) euroa ja kohdeavustuksia 1 000 (0) euroa. Avustusta ennalta ehkäisevään työhön saaneita yhteisöjä oli 9 (8)

kappaletta.

Pielisen Karjalan musiikkiopistolta (Lieksan kaupungilta) ostettiin taiteen perusopetuksen mukaista musiikin opetusta 79 000 eurolla. Nurmeksen kaupunki kuuluu Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemaan Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkostoon, joka toteuttaa Koululaisten kulttuuripolkua. Omavastuuosuutta maksettiin 4 600 euroa, jolla Nurmekseen saatiin kulttuurisisältöjä perusopetuksen oppilaille ja myös varhaiskasvatuksen piirissä oleville yhteensä liki 7 000 eurolla. Lasten käynti- ja osallistumiskertoja oli vuoden 2025 aikana 1 691 kappaletta. Lastenkulttuuriverkoston omavastuuosuus ja lopullinen rahoitus on sidottu kaupungin perusopetuksen oppilaiden määrään.

Kulttuurityön yksikössä työskennelleen yhteisökoordinaattorin tehtävä yhdistettiin talouden sopeuttamisen toimenpiteenä uuteen, perustettavaan hyvinvointipäällikön virkaan. Yhteisökoordinaattorin työsuhde päättyi toukokuun lopussa. Kulttuuripäällikkö toimi hyvinvointijohtajan ja 1.6. alkaen sivistysjohtajan viransijaisena oman viran ohessa puolen vuoden ajan 1.4.–30.9.

Museopalvelut

Museoissa vieraili yhteensä 14 520 (11 495) kävijää, joista Kötsin museossa 7 065 (5 502). Museoissa järjestettiin 16 (17) museon omaa tapahtumaa. Edellä mainittujen tapahtumien lisäksi muut tahot järjestivät 18 (60) tapahtumaa museon tiloissa. Kävijöitä museon järjestämissä museon ulkopuolella järjestetyissä näyttelyissä oli yhteensä 365 (905). Varhaiskasvatukselle, koululaisille ja opiskelijoille suunnattuja työpajoja järjestettiin 5 (2). Museo tuotti 5 (6) uutta kaitafilmi- ja valokuva-aineistoon pohjautuvaa lyhytelokuvaa. Kötsin museolle tuotettiin opastusvideo, joka on tekstitetty suomeksi ja englanniksi, ja on nähtävillä myös kaupungin YouTube-kanavalla.

Asiantuntijapalveluja suoritettiin 299 (239) ja ryhmiä opastettiin 26 (27) kertaa. Näistä päiväkot-, koululais- ja opiskelijaryhmiä oli 23 (17), ja vierailuissa oli 337 (287) osallistujaa. Vaihtuvia näyttelyitä järjestettiin 4 (2). Kötsin museon perusnäyttelyä täydennettiin.

Museon esinekokoelmassa on 21 792 (21 779) objektia, ja vuoden kartunta oli 13 (38) objektia. Esineistä 3 164 (3 151) on digitoitu ja julkaistu verkossa. Valokuvia museon kokoelmissa on 89 249 (89 118), ja vuoden kartunta oli 131 (1 194). Valokuvista 26 484 (26 353) on selattavissa verkossa. Arkistoaineistoa museossa on 68 (68) hyllymetriä. AV-aineiston laajuus oli 357 (347) objektia ja kartunta oli 10 (11) objektia. AV-aineistosta 80 (70) objektia on digitoitu.

Museo oli mukana Vanhan kauppalan avoimet ovet -tapahtuman ja Hyvärilän nuoriso- ja matkailukeskuksen Kekritapahtuman järjestämisessä. Museo jatkoi yhteistyötä Hyvärilän nuorisokeskuksen kanssa kekriperinteen elvyttämisessä esittelemällä paikallista kekriperinnettä sekä kansainväliselle nuorisoryhmälle että kekrimarkkinayleisölle.

Ikolan museolla oli 15-palstainen palstaviljelmäalue. Viljelmäpalstat ovat osa museon vuorovaikutteista toimintaa, johon liittyy myös palstanhoidon opastusta. Esikoululaisten metsäryhmä toimi Ikolan museoalueella, ja Ikolan pirtti, keittiö ja wc:t siirtyivät virka-ajaksi metsäryhmän käyttöön toukokuun loppuun asti.

Museo on antanut rakennustarkastajan pyynnöstä lausuntoja vanhan kauppalan rakennuksista ja muualla Nurmeksen alueella sijaitsevista suojelluista rakennuksista ja kulttuuriympäristöistä 13 (10) kertaa ja osallistunut 28 kulttuuriympäristötyöhön liittyvään kokoukseen tai tapahtumaan.

Nurmeksen museo on ammatillisesti hoidettujen museoiden valtakunnallisessa tallennustyönjaossa romanikulttuuria tallentava museo. Museonjohtaja kuului Nurmeksen kaupungin romanityöryhmään, ja oli

mukana THL:n kokoamassa työryhmässä, jonka tehtävänä on laatia romanikulttuurin tutkimukselle eettinen ohjeistus.

Museo osallistui Itä-Suomen museoiden, Kantapuu-konsortion ja Pohjois-Karjalan ammatillisesti hoidettujen museoiden sekä Pohjois-Karjalan kulttuuriympäristötyöryhmän tapaamisiin sekä sotien 1939-45 -perinnetoimikunnan kokouksiin. Museo toimii yhteistyökumppanina Itä-Suomen yliopiston kyläkouluprojektissa. Museo ja Itä-Suomen yliopisto hakivat avustusta Inkeri ja Mauri Vänskän säätiöltä Nurmeksen ja Valtimon palotoimen historian tallennusprojektiin, ja avustusta saatiin 15 000 euroa. Avustuksella palkattiin Esa Laukkanen tekemään aiheesta pro gradu -tutkielma ja 190-sivuinen teos Punaista kukkoa vastaan/Nurmeksen ja Valtimon palotoiminnan historia 1891–2000. Samasta aiheesta järjestettiin marras-joulukuussa esillä ollut näyttely Kötsin museoon. Museon edustus oli myös Alma-kirjatyöryhmässä. Alma Pääkkösen taiteesta ja elämästä kertova, Nurmeseuran tuottama ja Inkeri ja Mauri Vänskän säätiön kustantama teos Tulta on elämä! julkaistiin marraskuussa Kauppalantalolla.

Museossa työskenteli neljä kokoaikaista työntekijää, museonjohtaja, amanuenssi, museomestari ja museoassistentti. Kaupunki irtisanoi museoassistentin taloudellisista ja tuotannollisista syistä joulukuussa 2024. Työsuhde päättyi 12.6.2025, mutta sitä jatkettiin lokakuun loppuun asti määräaikaisena Kötsin museon ja erityisesti vaihtuvan näyttelyn valvonnan takia. Museoamanuenssi Laura Hotulainen irtisanoutui, ja hänen työsuhteensa päättyi 17.9. Hänen tilalleen valittiin FM Alekski Eskelinen, joka aloitti työnsä 18.9.

Tavoitteet					
Hyvinvointi					
Tavoite: Kulttuuripalvelut toimivat mahdollistajana ja tapahtuma-alustoina muille toimijoille. Kulttuuripalvelut lisäävät yhteisöllisyyttä ja vahvistavat paikallisidentiteettiä.				Toteutunut	
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma 30.6	Toteuma	
Toiminta- ja kohdeavustuksia saaneiden tahojen määrä	0		36	36	
Asiantuntijapalveluiden määrä	0		96	299	
Muiden toimijoiden tapahtumien määrät kulttuuripalvelujen tiloissa	0		20	84	
Paikallisuuteen liittyvien tapahtumien määrä	0		3	45	
Toteuma 31.12.	<p>Kirjastossa on pidetty kuusi ulkopuolisten tahojen järjestämää tapahtumaa. Lisäksi 11 taiteilijaa tai muuta tahoa on järjestänyt näyttelyn kirjaston näyttelytilassa.</p> <p>Galleria Tykossa järjestettiin vuoden aikana yhteensä neljä paikallisuuteen liittyvää näyttelyä ja Hannikaisen salissa 37 paikallisuuteen liittyvää tilaisuutta. Hannikaisen salissa toteutui elokuvanäytösten lisäksi 48 muiden kuin kaupungin järjestämää tilaisuutta.</p> <p>Museoissa järjestettiin 35 tapahtumaa, joista 16 oli museon omaa tai museon muun toimijan kanssa yhdessä järjestämää tapahtumaa, ja 19 ulkopuolisen toimijan järjestämää tapahtumaa. Vaihtuvia näyttelyitä järjestettiin museoissa neljä, ja ne kaikki liittyivät paikallisuuteen. Ikolan museon kaikki 15 viljelypalstaa olivat käytössä. Asiantuntijapalveluja annettiin 299. Amanuenssi piti esitelmän historiantutkijoiden suurimmassa kansallisessa konferenssissa Historiantutkimuksen päivillä lokakuussa.</p> <p>Museon tuottama, Inkeri ja Mauri Vänskän säätiön kustantama ja FM Esa Laukkanen kirjoittama Nurmeksen ja Valtimon palotoiminnan historiasta kertova teos "Punaista kukkoa vastaan" valmistui.</p>				

Arviointi 30.6	<p>Kirjastossa on pidetty kolme ulkopuolisten tahojen järjestämää tapahtumaa.</p> <p>Hyvinvointilautakunta on jakanut toiminta- ja kohdeavustukset kulttuuritoimintaan ja ennalta ehkäisevään toimintaan yhteensä 81 000 euroa. Avustuksen saajia oli yhteensä 36 eri tahoa. Galleria Tykossa järjestettiin kaksi paikallisuuteen liittyvää näyttelyä ja Hannikaisen salissa 17 paikallisuuteen liittyvää tilaisuutta. Hannikaisen salissa toteutui 20 muiden kuin kaupungin järjestämää tilaisuutta.</p> <p>Museoissa järjestettiin 18 tapahtumaa, joista 8 oli museon omia tapahtumia ja 10 muiden järjestämiä tapahtumia. Museoissa järjestettiin kolme paikallisuuteen liittyvää vaihtuvaa näyttelyä. Asiantuntijapalveluja annettiin 96 kpl. Kaikki Ikolan museon viljelypalstat (15 kpl) ovat käytössä tänäkin kesänä veloituksetta.</p>			
Vastuu	Kulttuuripalvelujen tulosalue			
Tavoite: Asiakkaat löytävät kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut			Toteutunut	
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma 31.12	Toteuma
Kävijämäärät museossa	0		0	14 520
Kävijämäärät kirjastossa	0		41 938	74 181
Kävijämäärät näyttelyissä ja tilaisuuksissa	0		0	32 883
Lainausmäärät kirjastoissa ja kirjastoautossa	0		36 793	127 185
Toteuma 31.12.	<p>Kirjastossa on ollut 74 181 asiakaskäyntiä: pääkirjastossa 42 414, Valtimon lähikirjastossa 11 432 ja kirjastoautossa 20 335 käyntiä. Lainamäärä on ollut yhteensä 127 185 lainaa, joista pääkirjastossa 86 816, Valtimon lähikirjastossa 22 961 ja kirjastoautossa 17 408 lainaa. Kirjaston järjestämissä tapahtumissa on ollut 264 kävijää. Kulttuuritilaisuuksien kävijämäärä oli yhteensä 3 873 henkilöä. Galleria Tykon näyttelyissä vieraili 29 010 kävijää. Museon näyttelyissä vieraili 14 520 kävijää, joista 7 065 Kötsin museossa.</p>			
Arviointi 30.6	<p>Kirjastossa on ollut 41 938 asiakaskäyntiä: pääkirjastossa 21 633, Valtimon lähikirjastossa 9 626 ja kirjastoautossa 10 679 käyntiä. Lainamäärä on ollut yhteensä 36 793 lainaa, joista pääkirjastossa 23 505, Valtimon lähikirjastossa 6 554 ja kirjastoautossa 6 734 lainaa. Kirjaston järjestämissä tapahtumissa on ollut 107 kävijää.</p> <p>Kulttuuritilaisuuksien kävijämäärä oli yhteensä 2 326 henkilöä. Galleria Tykon näyttelyissä vieraili 13 800 kävijää.</p> <p>Museon näyttelyissä vieraili 4 827 kävijää.</p>			
Vastuu	Kulttuuripalveluiden tulosalue			
Tavoite: Kulttuuripalvelut ovat lasten ja nuorten saavutettavissa			Toteutunut	
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma 31.12	Toteuma
Ryhmävierailujen määrä museossa	0		0	23
Ryhmävierailujen määrä kirjastossa	0		0	26
Tapahtumien ja työpajojen määrä	0		0	22

<p>Toteuma 31.12.</p>	<p>Lasten ja nuorten ohjatuissa kirjastovierailuissa on käynyt 396 lasta ja nuorta. Lisäksi kirjastoauto Ilona on vierailut säännöllisillä reiteillään kaikilla kouluilla ja päiväkodeilla. Varhaiskasvatus- ja koululaisryhmät ovat lainanneet aineistoa yhteisökorteillaan, ja kirjasto on pyynnöstä kerännyt aineistopaketteja opettajien toivomista aiheista. Metsäeskareiden kanssa järjestettiin kirjavinkkausprojekti.</p> <p>Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston tarjoamaan runoesitykseen osallistui 15 lasta ja kulttuuripalveluitten tarjoamiin satuesityksiin 28 lasta.</p> <p>Lapsille ja nuorille suunnattuja kulttuuritapahtumia oli 11 kappaletta ja niihin osallistui yhteensä 1 226 lasta ja nuorta. Lisäksi Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston Koululaisten kulttuuripolku tavoitti kaikki 1.-9. vuosiluokilla opiskelevat lapset ja nuoret.</p> <p>Museoissa vieraili 41 ryhmää, joista 23 oli opiskelija-, koululais- tai päiväkotiryhmiä. Museo järjesti viisi koululaisille ja eskareille suunnattua työpajaa. Rekulan päiväkotilaiset ja Metsäpäiväkotiryhmät hyödynsivät säännöllisesti omassa toiminnassaan Ikolan ulkomuseoaluetta. Hyvärilän kansainvälisen nuorisotyön kanssa jatkettiin tiivistä yhteistyötä. Suomalaisesta kekriperinteestä pidettiin esitelmä kansainväliselle ESC-nuorisoryhmälle. Kekrimarkkinoille 18.10. tehtiin kekriperinnettä esittelevä näyttely.</p>																				
<p>Arviointi 30.6</p>	<p>Lasten ja nuorten ohjatuissa kirjastovierailuissa on käynyt 149 lasta ja nuorta. Lisäksi kirjastoauto Ilona on vierailut säännöllisillä reiteillään kaikilla kouluilla ja päiväkodeilla. Varhaiskasvatus- ja koululaisryhmät ovat lainanneet aineistoa yhteisökorteillaan, ja kirjasto on pyynnöstä kerännyt aineistopaketteja opettajien toivomista aiheista. Metsäeskareiden kanssa järjestettiin kirjavinkkausprojekti. Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston tarjoamaan runoesitykseen osallistui 15 lasta.</p> <p>Lapsille ja nuorille suunnattuja kulttuuritapahtumia oli kahdeksan kappaletta ja niihin osallistui yhteensä 934 lasta ja nuorta.</p> <p>Museossa vieraili 17 ryhmää, joista 7 oli opiskelija-, koululais- tai päiväkotiryhmiä. Metsäeskareiden toiminta järjestettiin Ikolan museon pirtissä ja ulkomuseoalueella. Rekulan Mesikämmenille järjestettiin perinnetyöpaja. Hyvärilän kansainvälisen nuorisotyötoiminnan kanssa jatkettiin tiivistä yhteistyötä.</p>																				
<p>Vastuu</p>	<p>Kulttuuripalveluiden tulosalue</p>																				
<p>Elinvoima</p>																					
<p>Tavoite: Kulttuuripalvelut tukee nuorten osallistumista yhteistyössä oppilaitosten ja muiden nuorisotoimijoiden kanssa.</p>	<p>Toteutunut</p>																				
<p>Mittarit</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="903 1256 1038 1323">Lähtö</th> <th data-bbox="1038 1256 1174 1323">Tavoite</th> <th data-bbox="1174 1256 1310 1323">Toteuma 31.12</th> <th data-bbox="1310 1256 1445 1323">Toteuma</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="903 1323 1038 1379">TET-jaksojen määrä</td> <td data-bbox="1038 1323 1174 1379">0</td> <td data-bbox="1174 1323 1310 1379">0</td> <td data-bbox="1310 1323 1445 1379">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="903 1379 1038 1435">Projektien ja oppimistehtävien määrät</td> <td data-bbox="1038 1379 1174 1435">0</td> <td data-bbox="1174 1379 1310 1435">0</td> <td data-bbox="1310 1379 1445 1435">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="903 1435 1038 1491">Toteutuneet tapahtumat</td> <td data-bbox="1038 1435 1174 1491">0</td> <td data-bbox="1174 1435 1310 1491">0</td> <td data-bbox="1310 1435 1445 1491">16</td> </tr> <tr> <td data-bbox="903 1491 1038 1547">Kesä- ja muiden nuorten työntekijöiden määrä</td> <td data-bbox="1038 1491 1174 1547">0</td> <td data-bbox="1174 1491 1310 1547">0</td> <td data-bbox="1310 1491 1445 1547">5</td> </tr> </tbody> </table>	Lähtö	Tavoite	Toteuma 31.12	Toteuma	TET-jaksojen määrä	0	0	2	Projektien ja oppimistehtävien määrät	0	0	3	Toteutuneet tapahtumat	0	0	16	Kesä- ja muiden nuorten työntekijöiden määrä	0	0	5
Lähtö	Tavoite	Toteuma 31.12	Toteuma																		
TET-jaksojen määrä	0	0	2																		
Projektien ja oppimistehtävien määrät	0	0	3																		
Toteutuneet tapahtumat	0	0	16																		
Kesä- ja muiden nuorten työntekijöiden määrä	0	0	5																		
<p>Toteuma 31.12.</p>	<p>Kirjastossa työelämään tutustui kaksi TET-oppilasta ja kesällä kaksi nuorta oli töissä kesätyösetelillä. Juuri valmistuneen ylioppilaan kuvataidediplomityö oli esillä kirjastossa kesäkuussa. Ikolan ulkomuseossa työskenteli kaksi nuorta museo-oppaina. Lukion kuvaamataidon ryhmälle järjestettiin piirustuskilpailu, jossa aiheena oli Kötsin museon Gunnar Akkola-näyttelyn taide. Ikolan museossa järjestettiin nuoren tanssitaiteen opiskelijan tanssiesitys. Kulttuurityö oli mukana toteuttamassa Nurmeksen lukion vanhojen tansseja, Kansainvälisen tanssin päivän tapahtumaa, musiikkiopiston konsertteja sekä Nurmeksen Seppöjen tanssijaoston ja tanssistudio SunShow'n näytöksiä. Lisäksi kulttuurityössä työskenteli yksi nuori lipunmyyjänä koko vuoden ajan.</p>																				
<p>Arviointi 30.6</p>	<p>Kirjastossa työelämään tutustui yksi TET-oppilas ja kesällä kaksi nuorta oli töissä kesätyösetelillä. Juuri valmistuneen ylioppilaan kuvataidediplomityö oli esillä kirjastossa kesäkuussa.</p> <p>Museo palkkasi kaksi nuorta kesäoppaiksi Ikolan museoon. Ikolan museossa järjestettiin nuoren tanssitaiteenopiskelijan tanssiesitystapahtuma tammikuussa.</p> <p>Kulttuurityö oli mukana toteuttamassa Nurmeksen lukion vanhojen tansseja, Kansainvälisen tanssin päivän tapahtumaa, musiikkiopiston konsertteja sekä Nurmeksen Seppöjen tanssijaoston ja tanssistudio SunShow'n näytöksiä.</p>																				

Vastuu	Kulttuuripalveluiden tulosalue			
Imago				
Tavoite: Museo osallistuu Vanhan Kauppalan alueen ja muiden Rky-alueiden kehittämiseen. Keinoina ovat tapahtumayhteistyö, asiantuntijalausunnot ja laaja yhteistyö eri toimijoiden kanssa.				Toteutunut
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma 30.6	Toteuma
Kulttuuriympäristötyöhön liittyvät tapahtumat ja verkostotapaamiset	0		9	28
Rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvät lausunnot	0		9	13
Toteuma 31.12.	Museo osallistui 28 kulttuuriympäristötyöhön liittyvään tapahtumaan ja antoi 13 rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvää lausuntoa sekä toimi aktiivisesti kulttuuriympäristötyön verkostoissa.			
Arviointi 30.6	Museo osallistui yhdeksään (9) kulttuuriympäristötyöhön liittyvään tapaamiseen ja tapahtumaan. Rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyviä lausuntoja annettiin niinkään yhdeksän (9) kappaletta.			
Vastuu	Museo			

2.2.2.5 Vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Hannele Elonvuo

Toiminnan kuvaus: Tulosalueen talouden toteutuminen

Vapaa-aikapalveluiden talous toteutui tarkasti alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Toimintatuottojen toteutumisprosentti oli 53,5, ja tuotoissa jäätiin 40 605 € talousarvion alapuolelle. Tämä johtui siitä, että budjetoitu 55 000 €:n avustus koulunuorisotyön toteuttamiseen siirtyi Hyvärilä oy:n talouteen. Toimintakulujen toteuma oli 39 717 € talousarviota pienempi, ja tulosalueen toimintakatteen toteutumisprosentti 100,1.

Vapaa-aikapalvelujen tulosalue muodostuu liikuntapalveluista ja nuorisopalveluista.

Liikuntapalvelut vastaa liikuntapalvelujen suunnittelusta, kehittämisestä ja palvelujen tuotannosta. Ennaltaehkäiseviä ja kuntouttavia liikuntapalveluja ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Uimaopetusta järjestetään kesäisin lapsille kylpylässä ja uimarannoilla.

Nuorisotyöpalvelut ostetaan Hyvärilän nuoriso - ja matkailukeskus Oy:ltä. Nuorten paja Apajan toimintaa tuetaan kuntaosuudella. Nuorten työllistymistä tuetaan kesätyösetelein. Pielisen 4H-yhdistyksen kanssa jaetaan nuorille yritysseteleitä, jolla tuetaan nuorten perustamia yrityksiä. Nurmeslaisten lasten - ja nuorten harrastustoimintaa tuetaan juniorikortilla, joka jaetaan kaikille peruskoululaisille, koulujen kautta, vuoden alussa. Juniorikorttia voi käyttää mm. kaupungin metsästyslupa- ja kaupungin omistamille maille.

Liikunta-, nuoriso- ja kyläyhdistysten toimintaa tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin sekä erilaisten tapahtumien järjestämisessä.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Vapaa-aikapalveluiden osalta keskeiset vuotta 2025 koskevat toimintaa uhkaavat riskit Epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisesti ja sen myötä erityisesti riskiryhmille suunnattujen ennaltaehkäisevien liikuntapalvelujen tilapäinen keskeytyminen.

- Ei ole toteutunut.

Lisäksi riskinä on yleisten liikuntapaikkojen, erityisesti sisäliikuntatilojen tilapäiset käyttörajoitukset ja mahdolliset sulkemiset.

- Ei ole toteutunut.

Suunnitellut soveltavan liikunnan ryhmät eivät toteudu. Ikäihmisten ennaltaehkäisevää päiväkuntoutusta ei voida järjestää. Yhdistys-, seura- ja harrastustoiminta ei pysty toimimaan täysipainoisesti, jolloin vaikutus kohdistuu juniorikorttien käyttöön. Vapaa-aikapalveluissa ostetaan suurin osa palveluista, joten palveluntuottajissa tapahtuvat odottamattomat muutokset vaikuttavat toimintaan.

- Ei ole toteutunut.

Toimintakatsaus 1–12/2025

Liikuntapalvelut

Soveltavan liikunnan ryhmät on tarkoitettu henkilöille, joilla on vamman, sairauden tai muun toimintakyvyn heikentymisen vuoksi vaikeuksia osallistua yleisesti tarjolla olevaan liikuntaan. Soveltavan liikunnan ryhmiä järjestettiin sekä kevät- että syyskaudella 9 ryhmää viikossa. Ryhmät kokoontuivat kevätkaudella 13 kertaa ja syyskaudella 12 kertaa. Kevätkauden käyntikerroista ei ole tilastoa. Syyskaudella ryhmissä oli käyntikertoja yhteensä 948.

Uimakoulut järjestettiin Bomban kylpylässä Nurmeksessa ajalla 2.6.–27.6. ja Lokkisaaren uimarannalla Valtimolla ajalla 30.6.–4.7. Nurmeksessa ryhmiä järjestettiin 10 ja Valtimolla yksi. Yhteensä ryhmissä oli 76 osallistujaa.

Vuoden liikuttajana palkittiin FC Nurmes. Menestyneiden urheilijoiden stipendejä myönnettiin kuudelle henkilölle ja yhdelle joukkueelle, yhteensä 980 € edestä.

Liikuntatoiminnan toiminta- ja kohdeavustuksia haki 18 toimijaa. Avustuksia jaettiin 42 000 € edestä.

Nuorisopalvelut

Juniorikortit jaettiin koulujen kautta kaikille 7–16 -vuotiaille lapsille ja nuorille (yhteensä 774 henkilölle). Juniorikortti on 2 x 50 € arvoinen etuus, jonka voi käyttää maksutapana haluamaansa harrastukseen. 52 % kortin saaneista käytti vähintään yhden kortin (1x50 €) ja 43 % käytti molemmat kortit (2 x 50 €). Yhteensä juniorikortteja käytettiin 36 550 € edestä.

Kesätyöseteliä haki 171 ja sen avulla 85 työllistyi nuorta. Kesätyöseteli on 200 € arvoinen tuki työnantajalle, joka palkkaa kesätyöseteliin oikeutetun nuoren kesätöihin. Yhteensä kesätyöseteleitä tilitettiin 17 000 € edestä.

Yritysseteli on 250 € arvoinen tuki nuorelle, joka perustaa 4H-yrityksen. Yritysseteliä haetaan ja se maksetaan nuorelle Pielisen 4H-yhdistyksen kautta. Pielisen 4H-yhdistys laskuttaa Nurmeksien kaupunkia myönnettyjen yrityssetelien perusteella. Yritysseteleitä myönnettiin viidelle nuorelle, yhteensä 1250 € edestä.

Alakouluikäisille lapsille järjestettiin koulujen tiloissa kolme viikon mittaista kesäleiriä. Leirit olivat osallistujille maksuttomia. Leireille osallistui yhteensä 55 lasta.

Nuorisotoiminnan toiminta- ja kohdeavustuksia haki 4 toimijaa. Avustuksia jaettiin 11 000 € edestä. Kylätoiminnan toiminta- ja kohdeavustuksia haki 17 toimijaa. Avustuksia jaettiin 11 000 € edestä.

Nurmeksien kaupungin nuorisotyötä toteuttaa Nuoriso- ja matkailukeskus Hyvärilä Oy. Nuorisotyöhön kuuluu Nurmeksessa ja Valtimolla tehtävä perusnuorisotyö, kouluilla tehtävä koulunuorisotyö, nuorten työpajatoiminta sekä etsivä nuorisotyö.

Toimintavuoden aikana Nurmeksien nuorisotiloissa käyntikertoja oli 1663 ja Valtimolla 1173. Tapahtumien kautta kohdattiin noin 620 nuorta, mikä osoittaa toiminnan tavoittavan laajasti alueen nuoria. Yksittäisen iso tapahtuma oli Nuorten Kulman, Digituvan ja Nurmeksien kaupungin yhteistyössä järjestämä lani-tapahtuma, johon ilmoittautui 12 pelaajaa ja avoimissa ovissa kävijöitä oli noin 50.

Koulunuorisotyöntekijä on palkattu Yhteen hiileen-hankkeen kautta ajalle 1.12.2024–31.5.2026. Koulunuorisotyöntekijä työskentelee Valtimon ja Nurmeksien kouluilla. Koulunuorisotyön kautta tavoitettiin yhteensä 953 nuorta ajalla huhti-toukokuu ja elo-syyskuu.

Etsivässä nuorisotyössä yhteydenottopyyntöjä, kontakteja ja tavoitettuja nuoria oli yhteensä 31. Työpajatoiminnassa kertyi yhteensä 1219 ohjauspäivää sekä 34 harjoittelupäivää. Henkilökohtaisessa ohjauksessa oli yli 90 nuorta, joista 50 toimi pajasopimuksella, ja yksilöohjauksia toteutettiin 66. Nuoriso- ja matkailukeskus Hyvärilälle maksettiin nuorisotyön vuosikorvausta 87 150 € ja Nuorten kulman, työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön perusrahoitusta 99 440 €.

Tavoitteet	
Hyvinvointi	
Tavoite: Juniorikorttien käyttö	Toteutunut
7–16-vuotiaista lapsista ja nuorista vähintään 45 % ottaa juniorikortin käyttöön.	
Toteuma 31.12.	Vuoden 2025 loppuun mennessä juniorikortin otti käyttöön 52 % 7-16 vuotiaista nurmeslaisista.
Arviointi 30.6	Juniorikortin on tarkastelujakson loppuun mennessä ottanut käyttöön 29 prosenttia 7-16 -vuotiaista lapsista ja nuorista.
Vastuu	Liikuntapalvelut
Tavoite: Nuorten kesätyösetelit	Toteutunut
Kesätyösetelien kautta nuorten työllistyminen yhdistyksiin, yrityksiin ja yhteisöllisiin tapahtumiin. Vähintään 50 nuorta työllistyy kesätyösetelin kautta.	
Toteuma 31.12.	Toimintavuoden aikana työllistyi 85 nuorta kesätyösetelin avulla..
Arviointi 30.6	Kesätyöseteleitä oli noudettu 171 kappaletta tarkastelujakson loppuun mennessä.
Vastuu	Nuorisopalvelut
Imago	
Tavoite: Retkeilyreitin (Talonpojan taival) rakentamisen loppuunsaattaminen ja reittien kunnossapidon varmistaminen yhteistyössä kaupunkirakennepalveluiden kanssa.	Toteutunut
Toteuma 31.12.	Reitti Murtovaarasta Hiidenportille on valmis.
Arviointi 30.6	Reitti Murtovaarasta Hiidenportille on valmis.
Vastuu	Liikuntapalvelut